

Handläggare
Maya Grimsberg
08-50828976
maya.grimsberg@stockholm.se

Örnsbergs Båtklubb
Box 9054
126 09 Hägersten

Inspektionsrapport, egenkontroll gällande båtklubbar och marinor

Verksamhetsutövare	Örnsbergs Båtklubb
Verksamhetens adress/plats	Instrumentvägen 45
Inspektionsdatum	2024-10-30

Närvarande vid inspektion:

Mikael Lichtenstein, ordförande
Mikael Nordén, miljöansvarig
Maya Grimsberg, miljö-och hälsoskyddsinspektör

Inspektionspunkter:

- Verksamhetens egenkontroll
- Avfallshantering och kemiska produkter
- Båtbottenfärger
- Underhåll och båttvätt
- Cistern
- Toatömning och avlopp

Bakgrund

Miljöförvaltningen bedriver, med stöd av miljöbalken, löpande tillsyn av verksameters egenkontroll. Sedan 2010 besöker miljöförvaltningen båtklubbar som räknas som miljöfarliga verksamheter. Syftet med detta är att undvika olägenheter för människors hälsa och miljön. Vid tillsynsbesöken granskas verksamheternas rutiner och egenkontrollprogram gällande miljö- och hälsoskyddsfrågor. För att ta del av information och gällande regler kan ni besöka:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

tillstand.stockholm/batklubbar/

Information om behandling av personuppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad är personuppgiftsansvarig för behandlingen av dina personuppgifter. Vi behandlar dina personuppgifter för att kunna handlägga och utreda ärenden, fatta beslut och kommunicera handlingar med dig. Läs gärna hela vår information om behandling av personuppgifter på start.stockholm/dataskydd-miljoforvaltningen/. Där beskriver vi dina rättigheter och hur vi samlar in och behandlar dina personuppgifter.

Inspektion och iakttagelser

En inspektion utfördes av miljöförvaltningen den 30 oktober 2024. Örnbergs Båtklubb har sin uppställningsplats (varv) och hamn på Instrumentvägen 45.

Båtklubben har en cistern som är besiktigad och godkänd. Båtklubben har kommunalt avlopp.

Båtklubben har inkommit med besvarat frågeformulär om båtottenfärger. Båtklubben har sin fritidsbåtshamn samt uppställningsplats (varv) vid Mälaren. Totalt antal båtar i båtklubbens hamn är 137 båtar. Antal båtar med insjöfärg (i samtliga färglager) samt omålade båtar är 113 båtar. Antal båtar med okänd färg är 24.

Totalt antal båtar i båtklubbens uppställningsplats (varv) är 113 båtar. Antal båtar med insjöfärg (i samtliga färglager) samt omålade båtar är 93 båtar. Antal båtar med okänd färg är 10.

Vid tillsynsbesöket informerades representant om att båtarna med okänd färg kommer att XRF-mätas under hösten 2024. Om båtarna behöver saneras kommer det göras innan sjösättning, annars sjösätts de inte.

Vid tillsynsbesöket noterades att det i området fanns plastskräp på marken. För att undvika att plast sprids i naturen är det viktigt att byta ut slitna produkter såsom presenningar och att inte skräpa ner.

Anmärkningar och kommunikering

Miljöförvaltningen bedömer att Örnbergs Båtklubb har goda förutsättningar att bedriva en tillfredsställande egenkontroll samt minimera sin miljöpåverkan ytterligare. Era anmärkningar ska åtgärdas inom ramen för verksamhetens egenkontroll och kommer att följas upp vid nästa tillsynsperiod.

Ni bereds härmed tillfälle att yttra er om rapporten. Ange även om det är något ni vill lägga till eller om det är något ni inte tycker stämmer i rapporten. Eventuellt yttrande ska ha inkommit skriftligen till miljöförvaltningen **senast den 21 november 2024**. **Ert ärende kommer efter yttrandetiden att avslutas.**

Båtbottenfärger

1. Spärrfärg på båtskrov har använts istället för att utföra sanering av otillåtna biocidfärger. Båtklubben rekommenderar sina medlemmar att inte använda spärrfärg.

Stockholms miljöförvaltning rekommenderar inte att spärrfärg används som en metod för att förhindra läckage av biocider (miljögifter) från förbjuden båtbottenfärg på båtskrov. Används spärrfärg finns de giftiga ämnena kvar på båtskroven och riskerar att läcka ut. Det är inte helt säkert att en rätt påmålad spärrfärg ger ett fullgott skydd mot läckage av biocider. Vid upprepad nötning som vid borsttvätt slits spärrskiktet. Om underliggande färglager krackelerar gör det att spärrskiktet går sönder. Det kan vara svårt för båtägaren att avgöra när spärrskiktet inte längre är effektivt och behöver göras om. Om båten säljs till ny ägare som inte får kunskap om underliggande färglager finns risk att båten hanteras på fel sätt så att biocider läcker ut. Miljöförvaltningen bedömer därför att spärrfärg inte är ett fullgott skydd för att hindra läckage av biocider från förbjuden båtbottenfärg på båtskrov.

Båttvätt

2. Båtklubben saknar regler för användande av kemikalier vid tvätt av båtbotten. Vidare står följande i klubbens miljöpolicy:

Vid tvätt av däck och fribord ska så miljövänliga kemikalier som möjligt användas.

Kemikalier som används för att tvätta båtbotten, båtdäck och liknande ytor läcker direkt i vattnet och kan leda till föroreningar och på sikt allvarliga miljöskador. Tänk på att aldrig använda kemikalier om det inte är absolut nödvändigt. Om kemikalier används bör det vara biologiskt nedbrytbara produkter.

I Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer (HaV rapport 2012:10, reviderad 2015) står skrivet att om miljöskadliga kemikalier används vid tvätt av giftfria båtar bör detta ske på en hårdgjord/tät arbetsyta med en grovstensränna och lämplig reningsanordning. Giftfria båtar medför inte något utsläpp av biocider men om icke biologiskt nedbrytbara kemikalier används bör tvätt ändå ske över spolplatta med lämplig rening.

Kemikaliehantering

3. Kemikalier förvaras/hanteras på ett sådant sätt att det finns risk för att ett eventuellt utsläpp orsakar skada på människors hälsa eller miljön.

Förvaring av kemikalier ska ske på sådant sätt att skador förebyggs. Kemikalier ska i första hand förvaras inomhus på tätt underlag utan golvbrunnar. Båtklubben som verksamhetsutövare ansvarar för att kemikalier hanteras så säkert som möjligt. Det är verksamhetsutövarens skyldighet att inhämta kunskap om hur de kemikalier som hanteras skall förvaras. Båtklubben behöver informera sina medlemmar om hur kemikalier ska hanteras och förvaras. Båtklubben behöver även säkerställa att medlemmar inte använder dunkar innehållandes kemikalier som tyngd till presenningar.

Flytande kemikalier ska förvaras inom invallning. En invallning utformas för att rymma det största förvaringskärlens volym plus 10 procent av övriga kärlets volym. Miljöförvaltningen bedömer att det inte får finnas golvbrunnar som är anslutna till dag- eller spillvattennätet inne i kemikalieförrådet. Invallningar som är placerade utomhus förses med väderskydd för att förvaringen ska anses säker. Invallning syftar till att skydda närliggande mark- och vatten vid eventuella läckage samt vid spill. Den skyddar även mot svåra väderförhållanden där risk för läckage ökar.

Vid förvaring utomhus ska kemikalier förvaras på yta som är ogenomsläpplig, invallad och försedd med nederbördskydd alternativt täta behållare. Vid förvaring utomhus är det viktigt att tänka på att kemikalier inte reagerar på temperaturförändringar, t ex frostsprängning under vinterhalvåret eller explosion vid höga temperaturer. Förvaringsplatser för kemikalier bör utformas (t ex inhägnas) så att obehöriga inte får tillträde.

Miljöförvaltningen bedömer att kemikalier inte ska lagras i närheten av dag- eller spillvattenbrunnar, diken, vattendrag eller liknande. Om det finns risk för påkörning ska någon form av skydd som förhindrar påkörning ordnas.

Det är viktigt att kemikalier och farligt avfall som kan reagera häftigt med varandra lagras väl skilda från varandra. De får inte förvaras inom samma invallning så att de kan blandas med varandra vid ett eventuellt läckage.

Notering

Olycka

1. Båtklubben har absorbenter och länsar. Dock förvaras de på olika ställen och det är oklart om medlemmarna har kännedom om var de är placerade. Det är också oklart om alla medlemmar har tillgång till dem då de ligger i låsta utrymmen.

Rutin och absorbenter att använda vid olyckstillbud, i vatten respektive på land, förebygger och möjliggör en snabb, inriktad och planerad insats vid eventuell olycka.

Taxa

Årlig avgift

För miljöförvaltningens tillsyn betalar verksamhetsutövaren en fast årlig avgift, enligt taxa som fastställts av kommunfullmäktige. Avgiften ska täcka den tid som läggs ner inför, vid och efter tillsynsbesöket.

Lagar och regler i urval

Miljöbalken

Av 2 kap. 1 § miljöbalken framgår att den som bedriver en verksamhet är skyldig att visa att bestämmelser som fattats med stöd av balken uppfylls.

Av 2 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken framgår att den som bedriver verksamhet är skyldig att skaffa sig den kunskap som krävs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning och att vidta alla rimliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att förhindra att verksamheten medför olägenhet för människors hälsa eller miljön.

2 kap. 4 § miljöbalken anger att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska undvika att använda sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Av 2 kap. 5 § miljöbalken följer att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att minska mängden avfall, minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, minska de negativa effekterna av avfall och återvinna avfall.

2 kap. 6 § miljöbalken anger att för en verksamhet eller åtgärd ska en plats väljas som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Av 2 kap. 7 § miljöbalken framgår att kraven på hänsyn enligt 2 kap. 2-6 §§ gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning skall särskilt beaktas nytta av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 2 kap. 8 § miljöbalken ansvarar alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. I den mån det föreskrivs i denna balk kan i stället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma.

Enligt 9 kap. 1-2 §§ definieras utsläpp av avloppsvatten som miljöfarlig verksamhet och med avloppsvatten avses spillvatten eller annan flytande orenlighet.

Med olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § miljöbalken menas en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Enligt 9 kap. 7 § miljöbalken ska avloppsvatten avledas, renas eller tas om hand så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

Enligt 15 kap. 11 § miljöbalken ska den som hanterar avfall se till att hanteringen inte skadar eller orsakar risk för skada på människors hälsa eller miljön. Särskild hänsyn ska tas till den risk som hanteringen kan innebära för skada på vatten, luft, mark, växter eller djur, de olägenheter som hanteringen kan innebära genom buller eller lukt och den negativa påverkan som hanteringen kan ha på sådana särskilt skyddade områden som avses i 7 kap., på andra

områden av särskild betydelse för miljön eller på landskapet i övrigt.

Enligt 26 kap 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet eller vidtar sådan åtgärd ska också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön. Den som bedriver sådan verksamhet ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder till tillsynsmyndigheten, om tillsynsmyndigheten begär det.

Enligt 29 kap 3 § 20 p miljöbalken är det straffbart att använda en biocidprodukt utan att följa de bestämmelser och villkor som följer av märkningen.

Kontakta gärna undertecknad vid frågor.

Med vänlig hälsning

Maya Grimsberg
Miljö- och hälsoskyddsinspektör